

UDSKRIFT AF DOMBOGEN
FOR
GRØNLANDS LANDSRET

B E S L U T N I N G

afsagt af Grønlands Landsret den 22. april 2026 i kæresag

Sagl.nr. 26/08904

Anklagemyndigheden
mod

Domfældte

Født den Dato 1969

Advokat Kenn Regner Jørgensen

Sermersooq Kredsret afsagde beslutning i 1. instans den 10. februar 2026 (kredsrettens sagl.nr. KS-SER-565/2025).

Doms mænd

Sagen har været behandlet med domsmænd.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om stadfæstelse.

Domfældte har nedlagt påstand om prøveløsladelse.

Foranstaltning

Domfældte blev ved Grønlands Landsrets dom af 19. november 2002 idømt anbringelse på ubestemt tid i en psykiatrisk ledet anstalt under Kriminalforsorgen i Danmark.

Supplerende oplysninger

Af supplerende udtalelse af 13. april 2026 fra Danmarks Fængsler, Fængselskreds Øst, fremgår:

”Anklagemyndigheden i Grønland har i brev af 16. oktober 2025 anmodet om en supplerende udtalelse til brug for spørgsmålet om prøveløsladelse af forvarede.

Herstedvester Fængsel har senest udtalt sig om spørgsmålet i marts 2025.

...

Forløbet omkring undvigelse fra Hvidovre udslusningsfængsel Vedrørende forløbet i forbindelse med undvigelsen fra Hvidovre Udslusningsfængsel kan vi oplyse, at personalet den 6. september 2025 ca. kl. 20.00 konstaterede, at Domfældte ikke var til stede på udslusningsfængslet. Da det ikke lykkedes at få kontakt til Domfældte telefonisk, blev han efterlyst ved politiet kort efter. Omkring kl. 21:00 ringede Domfældte til udslusningsfængslet og oplyste, at han var gået fra stedet om formiddagen, fordi der var opstået noget akut, som han skulle ordne, og at han nu befandt sig på Husum Station. Personalet aftalte med Domfældte, at de ville ringe retur kort efter, men Domfældte telefon var her-efter slukket.

Dagen efter den 7. september 2025 var udslusningsfængslet igen i kontakt med Domfældte, hvor han om formiddagen oplyste, at han var på Fyn. Om eftermiddagen kontaktede udslusningsfængsel igen Domfældte, og han lød denne gang påvirket af alkohol. Ved begge samtaler blev han opfordret til at returnere til udslusningsfængslet, hvilket han med-delte, at han ikke kunne. Man fandt samme dag på hans værelse en kvittering på en flaske Smirnoff Vodka og en Faxe Kondi-dåse, der var kvart fyldt og som lugtede af alkohol.

Der var herefter ikke kontakt med Domfældte før den 21. september 2025, hvor han selv kontaktede udslusningsfængslet. Han oplyste, at han havde opholdt sig hos en kvinde i 11 dage, men at hun nu havde afsluttet relationen til ham. Han oplyste også, at han var i Kolding og gerne ville melde sig selv, hvis han kunne få noget beroligende medicin (Oxabenz). Personalet ville undersøge, hvor Domfældte kunne melde sig og vende tilbage. Domfældte tog efterfølgende ikke telefonen, men ringede igen dagen efter den 22. september 2025. Han blev her vejledt om at melde sig i Kolding Arrest eller oplyse en adresse, som kunne videregives til politiet, så politiet kunne hente ham. Domfældte blev anholdt senere samme dag, og blev tilbageført til Herstedvester Fængsel den 2. oktober 2025.

Domfældtes tilladelse til udgang og udstationering til udslusningsfængsel blev den 20. november 2025 tilbagekaldt af Styrelsen for Danmarks Fængsler. Spørgsmålet om udgang forventes genbehandlet i maj 2026.

Anbragtes forklaring på baggrunden for undvigelse fra afsoningen I henhold til Jeres skrivelse ønskes der endvidere en udtalelse fra Herstedvester Fængsel baggrunden for at domfældte undveg fra afsoningen. Hermed en kort opsummering af anbragtes forklaringer herpå. Overordnet set fastholder anbragte på vedvarende vis, at han forlod udslusningsfængslet i en tilstand, som han vil betegne som ”black out”. Således har han ingen erindring om hvorfor han rømmede, ligesom han heller ikke kan erindre noget om hele absenteringsperioden. Dog fastslår han om sidstnævnte, at han er

vidende om, at han kun misbrugte rusmidler én dag. Selve "black out" tilstanden er med anbragtes egne ord en tilstand af svær angst, hvor han ikke selv har kontrol over sin adfærd. Han afviser pure rusmiddeltrang som en drivkraft, men fastholder at der "sker noget i hans hoved", som han ikke selv har kontrol over. Det der passerer, at ifølge anbragte, at han bliver tiltagende træt af at skulle indpasse sig i forhold til vilkårene. At han finder forholdene i udslusningsfængslet "kedsommelige", hvilket medfører rastløshed, der så leder til den svære angst, som igen leder til rømning. Han fastholder, at ovenstående står udenfor hans magt og lægger ikke skjul på, at han grundlæggende er uenig i sin straf.

Psykisk

Over de seneste måneder, har anbragte givet udtryk for ønske om udredning for det, som han betegner som "sine psykiske skavanker". Med egne ord betegner han sig selv som værende "et nervevrag", hvilket han angiver som årsagen til, at han er havnet i kriminalitet. Ønsket om udredning er efterkommet henover vinteren.

Anbragte angiver sig som værende ængstelig og præget af svær angst. Af angstsymptomer nævner han hjertebanken samt den undvigeadfærd. Førstnævnte fremtræder i forbindelse med indsovningen og lægesamtaler, hvor han også oplever "ekstra slag". Fænomenet er forbigående, og han ønsker ikke somatisk udredning herfor, idet han er overbevist om, at det er psykisk. Undvigeadfærden eksemplificerer han med rømning fra udslusningsfængsel. Som eksempel på det han kalder angst forklarer han, at der "pludseligt sker noget i hans hoved", og så får han hjertebanken, bliver træt af at skulle indpasse sig i forhold til vilkårene. Han finder det kedsommeligt og bliver rastløs, hvilket leder til en frustration over vilkårene, der endelig resulterer i rømning

Indtryk

Overordnet set fremtræder anbragte hverken på afdelingen, arbejdspladsen eller ved lægesamtalen som præget af angst eller ængstelighed. At opleve pulsstigning i forbindelse med lægesamtaler er ikke et udtryk for en grundlæggende angst tilstand, der i iht. ICD 10 kriterier karakteriseres ved overdreven og vedvarende samt ukontrollerbar bekymring for hverdagen, konstant anspændthed, nervøsitet samt en række somatiske reaktioner såsom svedtendens, hjertebanken og muskelspændinger. Anbragte præsenterer ingen af ovennævnte symptomer. Der findes ved udredningen heller ikke symptomer på depressiv, manisk, tvangsmæssig eller psykoselidelse. Derimod findes indsatte med lav frustrationstærskel, hvor han ved behovsudsættelse reagerer med at rette anklager mod omverdenen, ligesom han hæver stemmen og tidvis antager en nonverbalt truende gestik. Behændigt pendulerer han mellem at være appellerende og uadprojicerende, og fremtræder, som beskrevet i tidligere akter, med en tendens til opfarende og lettere truende adfærd på ringe foranledning.

Opsummerende replik

Samlet set, er der tale om en 56-årig mand, som har afsonet på Herstedvester siden 2002. I forløbet har han i 2012 og 2018 været prøveløsladt, men er blev genindsat grundet vilkårsovertrædelser. Den 11. juni 2025 blev han udstationeret til Hvidovre Udslusningsfængsel som led i udslusning fra afsoningen, hvor han også overtrådte vilkårene jf. ovenfor og nu er tilbageført til Herstedvester Fængsel. I forhold til sin kriminalitet fremtræder forvarede fortsat bagatelliserende, han er grundlæggende uenig i sin straf og de gældende vilkår, og bl.a. i vid udstrækning er forklejnende i forhold til sit misbrug. I forhold til den seneste genindsættelse ændrer han forklaringer flere gange, hvilket er underminerende for troværdigheden af hans udtalelser.

Psykisk fremtræder han uændret med tendens til lav frustrationstærskel og opfarende adfærd på ringe foranledning. Således vurderes, at han for nuværende ikke kan overholde vilkår for udstationering, og at der er behov for et længere udslusningsforløb.

Det kan på baggrund af ovenstående ikke anbefales, at der på nuværende tidspunkt sker prøveløsladelse eller endelig løsladelse fra den idømte forvaring efter Kriminal-lovens § 162.

Med venlig hilsen

Person 2

Overlæge i Psykiatri”

Forklaringer

Domfældte har supplerende forklaret, at han har lidt af angst og er blevet medicineret herfor i flere år. Han nu er udredt, og det har vist sig, at han ikke har angst, og at han derfor i flere år har taget den forkerte medicin. Han tager ikke længere medicin. Når han hidtil er blevet overført til udslusningsfængsel, har han fået at vide, at hans medicin skal stoppes. Hvis han kunne have fået medicin under udslusningsforløbet, ville han være ude af systemet i dag. Inden dommen i 2002 var han nødt til at drikke alkohol for at dæmpe symptomer fra sin angst. Efter indsættelsen i Herstedvester Fængsel har han ikke brugt alkohol, det er kun i forbindelse med prøveløsladelserne.

I forbindelse med en af de tidligere prøveløsladelser havde han juleorlov, og han sagde til pensionen, at han gerne ville være på orlov til den 30. december. Pludselig fik han imidlertid en sms om, at han var anset som udeblevet, selvom han egentlig først skulle tilbage den 31. december. Han blev derfor nervøs og drak en øl. Da han kom tilbage til pensionen, aflagde han en ren urinprøve. Der var også en episode, hvor han flyttede til en ny pension, og hvor ingen vidste, om han kunne gå på weekendorlov. Det endte med, at der gik to måneder uden orlov, og han blev meget frustreret og drak noget alkohol.

I september 2025 var han i Føtex med en medbeboer. Han købte en flaske spiritus til medbeboeren, som skulle på orlov. Han ved ikke, hvorfor flasken var på hans værelse. Han fik et black-out og kom først til sig selv senere. Han tog efterfølgende til en veninde i Kolding.

I perioden fra 2002 til nu har der ikke været nogen voldssager eller lignende, og han har ikke misbrugt. Han er bare et menneske, ikke en robot, og nogle gange ryger de hash i fængslet for at kunne holde ud at være der. Han er mentalt træt, og han har kæmpet sig ud af medicinen.

Landsrettens begrundelse og resultat:

To dommere udtaler:

Domfældte blev ved Nuuk Kredsrets dom af 17. september 2002, som stadfæstet af Grønlands Landsret den 19. november 2002, som en fællesforanstaltning idømt anbringelse på ubestemt tid i en psykiatrisk ledet anstalt under Kriminalforsorgen i Danmark for bl.a. vold og trusler.

Domfældte er tidligere blevet prøveløsladt men er som følge af vilkårsovertrædelser blevet genindsat til afsoning, senest ved Sermersooq Kredsrets beslutning af 27. februar 2019 som stadfæstet af Højesteret ved kendelse af 5. oktober 2020.

Ved vurderingen af, om en forvaring idømt efter kriminallovens § 161, stk. 1, skal opretholdes, skal der lægges vægt på, om dette er nødvendigt under hensyn til fare for andres liv, legeme, helbred eller frihed. En forvaring må ikke opretholdes i længere tid end nødvendigt, jf. kriminallovens § 162, stk. 4.

Det fremgår af en udtalelse af 21. marts 2025 fra Kriminalforsorgen, at Domfældtes impuls kontrol med hensyn til alkohol er afgørende for en vellykket udslusning, og at total afholdenhed med hensyn til alkohol er væsentlig og afgørende for at nedsætte risikoen for recidiv til personfarlig kriminalitet.

Det fremgår endvidere af supplerende udtalelse af 13. april 2026 fra Danmarks Fængsler, Fængselskreds Øst, at Domfældte fremtræder bagatelliserende i forhold til sin kriminalitet, og at han i vid udstrækning er forklejnende i forhold til sit misbrug. Det er vurderingen, at Domfældte for nuværende ikke kan overholde vilkår for udstationering, og at der er behov for et længere udslusningsforløb. Det anbefales, at der på nuværende tidspunkt ikke sker prøveløsladelse eller endelig løsladelse.

Herefter, og efter oplysningerne om, at Domfældte ikke har gennemført et problemfrit udslusningsforløb, herunder oplysningerne om undvigelsen fra Hvidovre Udslusningsfængsel i september 2025, finder vi, at der på nuværende tidspunkt ikke er grundlag for at prøveløslade

Domfældte. Domfældte har således ikke gennemført et udslusningsforløb, der viser, at han kan afholde sig fra misbrug af euforiserende stoffer og alkohol, som ifølge udtalelserne i sagen er afgørende for at nedsætte risikoen for recidiv til personfarlig kriminalitet, og der er derfor ikke tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at fortsat forvaring ikke er nødvendig for at forebygge fare for andres liv, legeme, helbred eller frihed.

Vi stemmer derfor for at stadfæste kredsrettens beslutning.

En dommer udtaler:

Efter oplysningerne om, at Domfældte under afsoningen, der nu har været i 24 år, ikke har begået ny kriminalitet, finder jeg, at fortsat forvaring ikke længere er nødvendigt for at forebygge fare for andres liv, legeme, helbred eller frihed. Jeg finder der herefter forsvarligt af prøveløslade Domfældte.

Landsretten afsiger beslutning efter stemmeflertallet og stadfæster derfor kredsrettens beslutning.

THI KENDES FOR RET:

Kredsrettens beslutning stadfæstes.

Statskassen betaler sagens omkostninger.

Dommer